

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

доктора економічних наук, професора, завідувача кафедри смарт-економіки Київського національного університету технологій та дизайну

Олешко Анни Анатоліївни на дисертаційну роботу

ДРОГОБЕЦЬКОГО ІВАНА ІВАНОВИЧА

на тему «Технології управління комунальною власністю в умовах реформування місцевого самоврядування», подану на здобуття

ступеня доктора філософії за спеціальністю

073 «Менеджмент»

Актуальність теми дисертації та її зв'язок з науковими програмами, планами, темами

Реформування місцевого самоврядування передбачає впровадження нових технологій і способів управління комунальною власністю, які спрямовані на покращення ефективності й прозорості управління комунальним майном і надання зручних та якісних послуг громадянам. У цьому контексті дослідження технологій і способів управління комунальним майном, спрямоване на пошук оптимальних рішень для досягнення стратегічних цілей розвитку громад, задоволення територіальних та громадських інтересів за активної участі місцевих жителів та інших стейкхолдерів у процесі ефективного управління комунальною власністю, є актуальним та має суттєве наукове значення.

Дисертаційна робота Дрогобецького І. І. пов'язана із науковими темами, що виконуються у межах науково-дослідних робіт Західноукраїнського національного університету, а саме: «Розроблення програми підвищення ефективності управління розвитком територіальної громади в умовах сучасних загроз (державний реєстраційний номер 0122U200784), «Розробка програми підвищення ефективності управління активами Полянської територіальної громади (державний реєстраційний номер 0123U1003561) та «Менеджмент та публічне управління в умовах трансформацій (державний реєстраційний номер 0123U103562).

***Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків
і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність***

Ознайомлення зі змістом дисертації дає підстави стверджувати, що наукові положення, висновки і рекомендації, викладені у дисертаційній роботі, характеризуються належним рівнем обґрунтованості та достовірності. Це аргументовано підтверджується глибоким та критичним аналізуванням фундаментальних наукових праць з проблем управління комунальною власністю, застосуванням класичних положень теорії управління, оглядом матеріалів щодо поточного стану трансформації комунальної власності, використанням широкого спектру загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, адекватним підбором та аналізуванням значного масиву офіційного статистичного матеріалу щодо використання комунальної власності в територіальних громадах, успішною апробацією теоретико-прикладних розробок на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, їх дискусійним обговоренням за результатами виступів на наукових семінарах, а також результативним впровадженням у діяльність територіальних громад.

Одержані результати дисертаційної роботи характеризуються науковою новизною для вирішення питань ефективного управління комунальною власністю в умовах реформування місцевого самоврядування.

Дисертаційна робота Дрогобецького І.І. складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Робота містить список використаних джерел, який включає із 240 позицій.

У першому розділі «Теоретичні засади формування технологій управління комунальною власністю» (с. 44–124) визначено й критично охарактеризовано соціально-економічні та організаційно-правові передумови становлення і розвитку інституту комунальної власності в Україні, зарубіжну практику управління муніципальною власністю, визначені вимоги до управління комунальною власністю в умовах адміністративно-територіальної реформи.

У межах другого розділу «Сучасний стан та тенденції розвитку

технологій управління комунальною власністю» (с. 125–204) проведено оцінку стану управління комунальною власністю в територіальних громадах, проаналізовано фактори впливу на процеси управління комунальною власністю в умовах реформування місцевого самоврядування, визначено пріоритети ефективного управління комунальною власністю.

У третьому розділі «Реалізація технологій ефективного використання комунальної власності» (с. 205–266) обґрунтовано удосконалення структури комунальної власності територіальної громади як основи її самодостатнього розвитку, запропоновано механізми розробки моделі ефективного використання комунальної власності територіальної громади; визначено напрями і засоби забезпечення економічно ефективних способів управління об'єктами комунальної власності.

Дисертація є завершеною науково-дослідною роботою із логічно пов'язаною, цілісною композицією, науковим стилістичним наповненням та авторською манерою викладення матеріалу.

Наукова новизна одержаних результатів

Ознайомлення зі змістом дисертації дало змогу виокремити елементи наукової новизни у сформульованих автором положеннях дисертаційної роботи, серед яких найбільший науковий інтерес становлять:

– розроблена модель ефективного управління використанням комунальної власності територіальної громади як системного та структурованого плану дій органів місцевого самоврядування, спрямованого на забезпечення ефективного і сталого управління об'єктами комунальної власності та раціонального використання комунального майна (с. 226);

– групування потенційних ризиків і викликів у сфері соціокультурної, соціальної, економічної, екологічної та безпекової політики й ефективного управління в громадах, які супроводжують процеси реформи децентралізації та розвитку оновленої системи управління комунальною власністю в умовах здійснення адміністративно-територіальної реформи (с. 60-61);

– науковий підхід до функціональної систематизації передумов процесів становлення та розвитку комунальної власності в Україні на соціально-економічні й організаційно-правові та обґрунтовано їхній вплив на ці процеси (с. 65);

– науково-методичні підходи до вибору механізму муніципального управління комунальною власністю, використання яких вказуватиме на взяття за основу такого вибору ціннісного підходу, оскільки це уможливить не тільки більше задоволення інтересів та потреб місцевих жителів, а й їхню участь у збереженні цінності територіальної громади, захисті її майнових прав, зміцненні її потенціалу, розвитку іміджу, формуванні бренду території, забезпеченні її сталого та інклюзивного розвитку і формуванні соціально-економічної й екологічної інфраструктури (п. 1.2);

– методологічні підходи до управління комунальною власністю територіальної громади через взяття за його основу засад управління якістю та врахування у процесі його реалізації певної кількості вимог (фінансових, правових, соціальних, екологічних, інформаційних і кадрових), які мають застосовуватися для оцінювання якості такого управління (п.1.3);

– здійснення цілеорієнтації дій щодо вдосконалення структури комунальної власності територіальної громади, представленої: розробкою регуляторного середовища; залученням інвестицій; ефективним управлінням майном; інвентаризацією майна; оптимізацією майнових портфельів; партнерством та приватизацією. Це дасть змогу покращити здійснювані процеси щодо володіння, користування і розпорядження комунальним майном та впорядкувати діяльність стейкхолдерів (с.150);

– визначення економічно ефективних способів управління об'єктами комунальної власності, серед яких виділено: фінансово-економічний аналіз і планування; формування спеціалізованих управлінських організацій; застосування інноваційних технологій та розумного містобудування; створення спеціальних інвестиційних фондів для фінансування проектів розвитку комунальної власності; управління активами; ефективне управління ризиками,

пов'язаними з управлінням комунальною власністю; створення на основі комунальної власності промислових й інноваційних кластерів, що співпрацюють для спільного використання ресурсів, розробки нових технологій і стимулювання економічного розвитку громади (с. 252-255);

– система критеріїв, за допомогою яких можна оцінити ефективність управління комунальною власністю (с.256-257).

Практичне значення результатів дослідження

Основні наукові положення та висновки дисертаційної роботи доведені до рівня конкретних методичних розробок і прикладних рекомендацій та слугуватимуть науковим підґрунтям для подальших теоретико-методологічних і прикладних досліджень щодо вдосконалення технологій управління комунальною власністю в умовах реформування місцевого самоврядування.

Окремі положення дисертаційного дослідження використовувались у діяльності: Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України (довідка № 6-9/23 від 13.09.2023 р.); Закарпатської обласної державної адміністрації (довідка № 06-32/1478 від 14.03.2023 р.); Полянської сільської ради Мукачівського району Закарпатської області (довідка № 1133/03-05 від 10.07.2023 р.); Перечинської міської ради Закарпатської області (довідка № 438/07-13 від 08.06.2023 р.).

Практичні результати дослідження використані у навчальному процесі Західноукраїнського національного університету, зокрема, в ході проведення лекційних та практичних занять зі студентами денної й заочної форм навчання з дисциплін: «Управління державною і комунальною власністю» та «Муніципальний менеджмент», у процесі написання курсових і кваліфікаційних робіт за спеціальністю «Менеджмент» (довідка № 126-26/1869 від 07.09.2023 р.).

Повнота викладу результатів дослідження в опублікованих працях

Наукові результати дисертаційного дослідження опубліковано в 9

наукових працях загальним обсягом 4,0 друк. арк., серед яких 4 праці – у наукових фахових виданнях України обсягом 2,38 друк. арк., 1 праця – у міжнародному фаховому виданні обсягом 0,36 друк. арк., 4 праці апробаційного характеру загальним обсягом 1,26 друк. арк.

Автором дотримані вимоги п. 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, щодо кількості публікацій, відповідності опублікованих результатів тим, що містяться у дисертації, апробації її основних положень.

Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності

За результатами аналізу представлених матеріалів не встановлено фактів порушень академічної доброчесності. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації є достатнім.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації

1. На с. 106 автор пропонує трактування сутності поняття «управління комунальною власністю» доповнити екологічним компонентом управління. Проте такі узагальнення потребують конкретизації в контексті забезпечення цілей сталого розвитку.

2. Визначаючи у п. 1.1 соціально-економічні та організаційно-правові передумови становлення і розвитку інституту комунальної власності в Україні автору доцільно було б глибше акцентувати увагу на категоріях: «технології», «технології управління», «технології управління комунальною власністю», та визначити авторське бачення щодо даних понять.

3. У п.1.2 автор досліджує зарубіжну практику управління муніципальною власністю. В даному підрозділі доцільно було б більше уваги зацентувати на технологіях управління комунальною власністю, які можна імплементувати в діяльність органів місцевого самоврядування України.

4. У п. 2.1 автор проводить оцінку стану управління комунальною власністю в Байковецькій, Васильковецькій, Полянській та Чигиринській громадах. Проте, доцільно було б згрупувати дані моніторингу щодо здійснення передачі майна до комунальної власності територіальних громад по регіонах і провести порівняльний аналіз технологій, які використовуються органами місцевого самоврядування для управління комунальною власністю.

5. Враховуючи реалії сьогодення, заслуговують на увагу висвітлення питань технологій управління комунальною власністю в умовах воєнного стану, щодо примусового вилучення, відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені з мотивів суспільної необхідності для будівництва або реконструкції об'єктів критичної інфраструктури.

Наведені зауваження та дискусійні положення не знижують загальної теоретичної та практичної значущості, обґрунтованості й достовірності основних положень дисертації.

Загальна оцінка роботи та її відповідність встановленим вимогам

Дисертаційна робота Дрогобецького Івана Івановича «Технології управління комунальною власністю в умовах реформування місцевого самоврядування» є завершеним, цілісним науковим дослідженням, виконана на актуальну тему, містить положення наукової новизни та має теоретичне й практичне значення.

Дисертація оформлена відповідно до вимог наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій» від 12.01.2017 р. № 40. Дисертаційна робота Дрогобецького Івана Івановича відповідає спеціальності 073 «Менеджмент», а за формою і змістом – вимогам, викладеним у Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (зі змінами) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та

скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

Дрогобецький Іван Іванович – автор дисертації «Технології управління комунальною власністю в умовах реформування місцевого самоврядування» заслуговує на присудження ступеня доктора філософії у галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Офіційний опонент:

доктор економічних наук, професор,

завідувач кафедри смарт-економіки

Київського національного університету

технологій та дизайну

Анна ОЛЕШКО

